



Univerza v Ljubljani
**FILOZOFSKA
FAKULTETA**

GLASOFFIL
GLASILO FILOZOFSKE
FAKULTETE

Aškerčeva 2
1000 Ljubljana, Slovenija
+386 1 241 10 00

info@ff.uni-lj.si
www.ff.uni-lj.si

februar 2012
letnik 9, št. 25
ISSN 1855-394X

GLA- SOFF- IL

TRI OBLETNICE, DELJIVE S TRI

ŽIVIMO V ČASU, KO SE PREVEČ UKVARJAMO S SEDANJIM TRENUTKOM, POZABLJAMO PA NA PRETEKLOST. TA GLASOFFIL JE DELOMA ZAZRT V PRETEKLA DESETLETJA, SAJ JE POSVEČEN KAR TREM POMEMBNI OBLETNICAM.

Na začetku januarja 2012 je praznoval devetdeseti rojstni dan akad. prof. dr. Janez Stanonik, do katerega imam poseben odnos, čeprav se nikoli nisva srečala. Ker je bil profesor moje matere, sem v otroštvu veliko slišal o Beowulfu in Moby Dicku, o katerih je zelo rad predaval. Danes verjetno le malo kdo ve, da je Drago Jančar napisal dramo Disident Arnož in njegovi prav na podlagi Stanonikove razprave o utopistu Andreju Smolnikarju. Prof. Stanoniku, ki je mnoge seznanjal z angleško in ameriško književnostjo, želim še mnogo ustvarjalnih dni. Tudi če se ne poznamo osebno, poznamo dela in zgodbe. In mesto, kjer se tako srečujemo, je prav naša fakulteta.

Marca pa bo devetdeseti rojstni dan praznovala dr. Breda Cigoj – Leben. Spominjam se, da me je pred leti navdušila raznovrstnost njene bibliografije, saj jo je zanimal tako Renan kot Janez od Križa. O znanstvenici, ki tudi v visoki starosti prevaja špansko mistiko, piše prof. dr. Mitja Skubic. Prav slednji je pred tridesetimi leti na naši fakulteti ustanovil katedro za španski jezik in književnost, ki je lani organizirala (kako simbolično) odmeven simpozij o času. In je dragulj v kroni naše romanistike.

Tone Smolej, prodekan

**© UNIVERZA V LJUBLJANI, FILOZOFSKA
FAKULTETA, 2012. VSE PRAVICE PRIDRŽANE.**

Glavni urednik: Vojko Gorjanc
Odgovorni urednik: Andrej Černe, dekan
Uredniški odbor: Vojko Gorjanc, Alojzija
Zupan Sosič, Matevž Rudolf
Lektor: Damjan Popič
Foto: Matjaž Rebolj (razen izjem)
Založila: Znanstvena založba Filozofske fakultete
Univerze v Ljubljani
Oblikovanje: VBG d. o. o.
Tisk: Birografika Bori d. o. o.
Spletna stran FF: www.ff.uni-lj.si
Naklada: 2.000 izvodov
Publikacija je brezplačna.



Fotografija: Matej Povše, Planet Siol.net





ZASEDBA FILOZOFSKE FAKULTETE

KATEDRI ZA ŠPANSKI JEZIK IN KNJIŽEVNOST PRAZNUJETA 30 LET

Katedri za španski jezik in književnost Oddelka za romanske jezike in književnosti Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani praznujeta v študijskem letu 2011/2012 trideset let obstoja. 1. oktobra 1981 je začela delovati študijska smer španski jezik in književnost z Mitjem Skubicem za področje romanskega in španskega jezikoslovja, s pogodbenim profesorjem za špansko in hispanoameriško književnosti, dr. Juanom Octaviom Prenzom z Univerze v Trstu, in s tremi lektorji za moderni španski jezik (Nubia Zrimec, Jasmina Markič in Juan Carlos Oven). Za nastajajočo hispanistično knjižnico je dolga leta vneto skrbela bibliotekarka Metka Šorli, spomladi 1984. leta pa je začel poučevati tudi prvi španski lektor Jordi Canals Piñas kot tuji lektor za španski jezik.

Postopoma se je študij španskega jezika in književnosti uveljavil, utrdil in pridobil sloves ne samo v slovenskem, temveč tudi širše v mednarodnem prostoru. Prišli so novi učitelji in sodelavci: red. prof. dr. Branka Kalenić Ramšak, sedanja predstojnica Oddelka za romanske jezike in književnosti (1986), lekt. Maja Turnher (1989), bibliotekarka Marjeta Prelesnik Drozg (1992), lekt. dr. Marjana Šifrar Kalan (1997), doc. dr. Maja Šabec in lekt. Gemma Santiago Alonso (2001), doc. dr. Barbara Pihler (2002), lekt. M. A. Alejandro Rodríguez Díaz del Real (2010) in lekt. Tamara Padrón Quintero, če omenim samo sedanje redno zaposlene učitelje in sodelavce na hispanistiki. Z uvedbo bolonjskih študijskih programov je lektorat španskega jezika postal tudi splošni in strokovni izbimi predmet, ki ga poučuje pogodbenica lektorica za španski jezik in dolgoletna sodelavka lekt. Urša Geršak. Razvrstilo se je deset španskih lektorjev, s svojo prisotnostjo so nas počastili tudi mnogi drugi domači in tuji učitelji, raziskovalci, pesniki in pisatelji, ki so krajši ali daljši čas pogodbeno delali na naših katedrah ali pa vodili vedno dobro obiskane seminarje in predavanja.

Število študentov in diplomiranih hispanistov ali profesorjev španščine se je spreminjalo in raslo. Pred tridesetimi leti (1981/1982) se je vpisalo v prvi letnik 53 študentov, danes pa je redno vpisanih študentov v celotnem študijskem programu približno 300. Dodiplomski študij se je razširil na podiplomski študij španskega jezikoslovja in španske in hispanoameriške književnosti. Katedri že od leta 1991 izdajata znanstveno revijo Verba Hispanica, ki ima mnogo domačih in tujih sodelavcev ter široko mrežo mednarodnih izmenjav z drugimi pomembnimi tujimi znanstvenimi revijami. Izmenjave študentov in profesorjev v okviru različnih mednarodnih in evropskih programov potekajo zelo živahno. Profesorji se ukvarjamo tudi z raziskovanjem, sodelujemo v raziskovalnih projektih in programih, se udeležujemo mednarodnih znanstvenih simpozijev in izpopolnjevanj, objavljamo znanstvene članke, učbenike, slovarje. Španščina je že zdavnaj prenehala biti »španska vas« v Sloveniji, razširila se je na mnoge srednje šole in gimnazije, kjer je že dolgo maturitetni predmet. Poučuje se jo tudi v osnovnih šolah in številnih jezikovnih šolah in tečajih.



Lektorati drugih iberskih jezikov, ki so delovali (katalonščina in galicijsščina) ali še delujejo (portugalščina) na Oddelku za romanske jezike in književnosti, so tesno povezani s katedra za španski jezik in književnost. Velja omeniti zelo aktiven lektorat za portugalski jezik, ki ga vodita lektorici za portugalski jezik, Blažka Müller Pograjc in Mojca Medvedšek.

Druge pomembne obštudijske aktivnosti se redno odvijajo na hispanistiki. Gledališka dejavnost študentov španščine je že dolgo prisotna (od pesniških recitalov prve študentske dramske skupine do današnjih predstav študentske gledališke skupine Hipercloridria). Deseto obletnico hispanistike (1991) smo obeležili z začetkom izdajanja že omenjene znanstvene



revije Verba Hispanica in s tednom španskega filma, ob 500. obletnici odkritja Amerike (1992) smo organizirali Srečanje dveh svetov/ Encuentro de dos mundos; dvajseto obletnico kateder za španski jezik in književnost smo praznovali leta 2001 z mnogimi kulturnimi dogodki in predavanji, leta 2010 pa je potekal teden španske kulture Raíces.



Branka Kalenič Ramšak (FF UL) in Angel Basanta (Univerza v Madridu) na ogledu Ljubljane

Katedri za španski jezik in književnost Oddelka za romanske jezike in književnosti sta organizirali ob svoji 30. obletnici ustanovitve 3. mednarodni znanstveni simpozij z naslovom Percepcija časa v jeziku in književnosti, ki je potekal od 24. do 26. novembra 2011 v prostorih Filozofske fakultete. Naslov simpozija je skušal zaobjeti kompleksno tematiko časa, ki je prisotna v znanstvenih raziskavah tako jezikoslovnih, literarnovednih kot didaktičnih strokovnjakov. Predavatelji omenjenih področij so v španščini in portugalsščini odstirali problematiko percepcije časa, ki ga izraža vodilo simpozija – verz španskega baročnega pesnika in pisatelja Francisca de Queveda: »Vsak kratek trenutek je dolgo minevanje« (»Todo corto momento es paso largo«).

V treh dneh smo poslušali predavanja okoli 70 strokovnjakov iz Srednje in Južne Amerike ter Evrope. Na mednarodni znanstveni simpozij so prišli strokovnjaki iz trinajstih držav: Španije, Srbije, Italije, Portugalske, Poljske, Slovaške, Hrvaške, Venezuele, Češke, Mehike, Bolgarije in Argentine ter seveda iz Slovenije. Simpozij je imel dve plenarni predavanji: prof. dr. Ángel Basanta, predsednik španskega Združenja literarnih kritikov, je predstavil Trideset let španskega romana (1980–2011), red. prof. dr. Elena de Miguel z madridske univerze UAM pa je imela predavanje z naslovom Ko se osebek glagola gibanja ne premika v prostoru in času: O metaforičnih rabah glagola andar.

Poskrbeli smo tudi za sproščeno druženje z udeleženci in za kulturne in umetniške užitke. Tako sta nas na slavnostni večerji zabavala Marko Brdnik in Boštjan Gombač, uživali smo na čudovitem koncertu lutenjskega ansambla Nova Schola Labacensis in se sprehodili po Ljubljani s strokovnim in zabavnim vodstvom našega bivšega študenta, turističnega vodiča Urbana Logarja.

Katedri za španski jezik in književnost Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani s tem simpozijem nadaljujeta tradicijo znanstvenih simpozijev o stikih med španskim in slovenskim jezikom, književnostjo in kulturo. Leta 1999 sta namreč že organizirali Mednarodno posvetovanje o Jorgeju Luisu Borgesu, leta 2005 pa Mednarodni simpozij ob 400. obletnici izida Don Kihota.

Jasmina Markič

ČUDOVITO DARILO ZA ODDELEK ZA MUZIKOLOGIJO



ODDELEK ZA
MUZIKOLOGIJO
50 LET



STIKI MED TRADICIJSKO GLASBO IN PLESOM
TER EVROPSKO GLASBENO KULTURO
V RAZLIČNIH OKOLJIH IN OBDOBJIH

ENCOUNTERS BETWEEN TRADITIONAL MUSIC AND DANCE
AND EUROPEAN MUSICAL CULTURE
IN VARIOUS PLACES AND AT VARIOUS TIMES

4. mednarodni simpozij
Oddelka za muzikologijo
Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
Ljubljana, 25.-28. avgust 2011

4th International Symposium
of the Department of Musicology
Faculty of Arts, University of Ljubljana
Ljubljana, 25th – 28th August 2011



Ustanovitelj



S četrtim mednarodnim simpozijem Oddelka za muzikologijo, ki smo ga poimenovali Stiki med tradicijsko glasbo in plesom ter evropsko glasbeno kulturo v različnih okoljih in obdobjih, smo med 25. in 28. avgustom 2011 praznovali prihod pisarne vodilnega svetovnega združenja etnomuzikologov – Mednarodnega združenja za tradicijsko glasbo/International Council for Traditional Music (ICTM) – v naše akademsko okolje za obdobje štirih let (2011 – 2015). ICTM sem še od študentskih dni v zgodnjih 1980-ih doživljal kot

ključno povezavo s svetom etnomuzikologije, s temami in pristopi, ki so bili bistveno bolj raznovrstni od tistih, ki sem jim bil priča v takratni Jugoslaviji. Prav upoštevanje in čaščenje znanstvene pluralnosti še naprej priteguje k skupni ICTM-ovi mizi etnomuzikologe in etnokoreologe z vsega sveta, ki na rednih znanstvenih srečanjih (svetovne konference, simpoziji študijskih skupin, kolokviji) ter s pomočjo publikacij (Yearbook for Traditional Music, Bulletin of the ICTM) in spletne strani združenja medsebojno komunicirajo in zagotavljajo višanje ravni tako lastnih raziskovalnih dognanj kot tudi dosežkov

stroke v celoti. Dejstvo, da bo center združenja prvič od ustanovitve leta 1947 zunaj »velikih držav«, v katerih je angleščina dominanten jezik (Velika Britanija, Kanada, ZDA, Avstralija), je hkrati priznanje in izziv, zato ob tej priložnosti izrekam prisrčno zahvalo vsem tistim, ki so omogočili, da tako spodbuden projekt postane slovenska realnost. Ob prevzemu dolžnosti od dotedanjega

generalnega sekretarja združenja prof. Stephena Wilda (Narodna univerza Avstralije) na občnem zboru združenja v kanadskem St. John'su julija 2011 sem s hvaležnostjo predstavil podporo Oddelka za muzikologijo (predstojnik prof. Leon Stefanija), Filozofske fakultete (dekan prof. Andrej Černe), Univerze v Ljubljani (rektor prof. Radovan Stanislav Pejovnik) in soproge predsednika Republike Slovenije gospe Barbare Miklič Türk. Skupaj z izvršilnim asistentom Carlosom Yodrom si bova močno prizadevala, da upravičiva zaupanje in preseževa pričakovanja. Več podatkov o ICTM je dostopno na spletnem naslovu www.ictmusic.org.

Tradicijska glasba je bila v ospredju raziskav predstavnikov obeh predhodnic moderne etnomuzikologije: glasbenega narodopisja in primerjalne muzikologije. Glasbeni narodopisci so se praviloma osredotočali na ljudsko glasbo podeželskega prebivalstva v lastnem nacionalnem okolju, primerjalni muzikologi pa na glasbo zunaj Evrope in sicer t. i. primitivnih ljudstev in t. i. visokih kultur Orienta. Sodobni etnomuzikologi v svojih raziskavah na glasbo in ples gledajo kot na vsečloveške fenomene, med katere sodijo tudi tradicijske oblike njihovega manifestiranja kot tudi evropska glasbena kultura v vsej svoji različnosti glede na časovne in prostorske koordinate. Zato je tema simpozija privlekla pozornost ne le etnomuzikologov in etnokoreologov, temveč tudi muzikologov in predstavnikov drugih strok znotraj humanistike in družbenih ved, ne glede na prostorske in časovne fokuse njihovih raziskav, ki glasbo in ples povezujejo z zapuščinama kolonializma in nacionalnih gibanj ter s koncepti, kot so identiteta, hibridnost, moč, konflikt, globalizacija in drugi.

Programska knjižica simpozija dokumentira prispevke 41 znanstvenikov iz 21 držav (Albanija, Avstrija, Azerbajdžan, Egipt, Francija, Hrvaška, Irska, Italija, Kitajska, Koreja ROK, Madžarska, Malezija, Nemčija, Nizozemska, Slovenija, Srbija, Španija, Šrilanka, Švedska, Vietnam, ZDA). Prispevki so razdeljeni v naslednje tematske celote: Izbrane teme, Tradicijska glasba v umetniški glasbi, Tradicijski ples danes, Hibridnosti, Posnetki, Percepcije in recepcije, Zvrsti, Tango, Vzgoja in izobraževanje, Procesi, Glasbila, Lekcije preteklosti in Nesnovna kulturna dediščina/prenašanje. Celoten program simpozija je dostopen na naslovu <http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/muzikologija/Documents/Simpozij%202011%20program.pdf>.

Znanstveni del ljubljanskega srečanja so dopolnjevali štirje skrbno načrtovani koncerti. Kulturno in etnomuzikološko društvo Folk Slovenija, ki ima sedež na naši fakulteti, je predstavilo koncert slovenske tradicijske glasbe in plesa. Koncert z naslovom Tran Quang Hai in (slovenski) prijatelji, s katerimi se je ta vietnamski multiinstrumentalist prvič srečal na odru, je postregel z improvizirano glasbo, ki je ne bomo zlahka pozabili. Koncert Drugačna Slovenija je predstavil bogastvo v raznovrstnosti petih svetovnih kultur v izvedbah v Slovenijo priseljenih posameznikov in skupin – nastopila je tudi dr. Nagisa Moritoki Škof z Oddelka za azijske in afriške študije. Trio Alwan, v katerem skupaj nastopata Egipčan, Nemec in Italijan, pa je predstavil arabsko glasbo.

Oddelek za muzikologijo je za svoj 50. rojstni dan dobil izjemno darilo (ICTM), ki bo učinkovito prispevalo k navzočnosti in ugledu našega akademskega in življenjskega okolja po vsem svetu.

Svanibor Pettan

PRAVICE DO TOLMAČENJA IN PREVAJANJA V KAZENSKIH POSTOPKIH



Fotografija: Erhan Caglar

Med 24. in 26. novembrom 2011 je Oddelek za prevajalstvo Filozofske fakultete v sodelovanju z Evropsko komisijo in Pravno fakulteto v Ljubljani organiziral mednarodno strokovno delavnico v sklopu projekta EULITA/Trafut.

Evropski parlament in Svet sta 20. oktobra 2010 sprejela Direktivo/2010/64/EU o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih, ki predstavlja velik mejnik na tem področju. Ključni členi direktive se poleg pravice do tolmačenja in prevajanja bistvenih dokumentov dotikajo tudi kakovosti tolmačenja in prevajanja ter strokovnega usposabljanja, kar je pomembna novost. V državah članicah Evropske unije namreč zasledimo izredno različne standarde ali celo odsotnost vsakršnih standardov, ko gre za prevajanje in tolmačenje v tako pomembnem kontekstu, kot so kazenski postopki. V nekaterih državah, na primer v Španiji, sodni tolmač avtomatično

postane vsak, ki diplomira iz jezikoslovja. V drugih državah zadostuje, da izjaviš, da določen jezik obvladaš (Italija), kar je že privedlo do krivične obsodbe.

Direktiva želi spodbuditi države članice, da bi uvedle strokovno usposabljanje za sodne tolmače, na primer v obliki seminarjev, ki jih organizirajo pravosodna ministrstva, še bolje pa bi bilo, če bi poleg tega uvedli še posebne magistrske programe za sodne tolmače. Le tako bi lahko zagotovili terminološko usposobljenost, pa tudi seznanili bodoče tolmače in prevajalce s tolmaškimi tehnikami, kot so zapisovanje pri konsektivnem tolmačenju, uporaba tehnologij za tolmačenje na daljavo (remote interpreting), uporaba opreme za simultano tolmačenje, ki se v zahodni Evropi vse bolj uveljavlja v večjih sodnih procesih, in drugo. Tudi v Sloveniji se srečujemo s problemom, da so sodni tolmači v bistvu sodni prevajalci, tolmaških spretnosti pa se niso imeli nikdar priložnosti naučiti.

Po končanem usposabljanju mora slediti akreditacija oz. izpit, ki ga nadzoruje neodvisno telo, npr. ministrstvo za pravosodje. Kandidati, ki izpit uspešno opravijo, so uvrščeni na seznam sodnih tolmačov. Tak seznam imamo tudi v Sloveniji, vendar žal ni posodobljen in vsebuje marsikatero pokojno osebo. V bolj razvitih državah EU se sezname posodablja, prav tako pa status sodnega tolmača ni trajen kot pri nas, temveč ga je treba obnavljati in dokazovati, da si dejansko dejaven na tem področju. V nekaterih državah EU takšnih seznamov sploh nimajo in se sodniki odločajo za tolmače, ki jih poznajo ali kar za sorodnike obdolženca. Namen direktive in projekta EULITA/Trafut je prav ta, da bi vse države vzpostavile nacionalni, po možnosti elektronski seznam sodnih tolmačov, ki bi ga v prihodnosti morda lahko združili v enotno evropsko bazo podatkov. Tako bi lahko vsakomur vedno zagotovili kakovostno tolmačenje v njegov jezik, pa čeprav prek telefonske ali video povezave.

Projekt EULITA/Trafut prav tako želi doseči, da bi se v vsaki državi članici EU ustanovilo združenje sodnih tolmačov, ki bi skrbelo za ohranjanje kakovosti, nadaljnje izobraževanje in zagotavljanje ustreznih delovnih pogojev.

Novost direktive je, da uvaja pravico do tolmačenja in prevajanja na vseh stopnjah kazenskega procesa, ne le med samo sodno obravnavo. To seveda državam nalaga dodatno finančno breme in večina držav odlaša z implementacijo direktive. Kakovost storitev tolmačenja in prevajanja je bila že doslej ogrožena zaradi izredno nizkih honorarjev, ki so neprimerljivi s honorarji za konferenčno tolmačenje, čeprav je odgovornost včasih še mnogo večja. Svoje odgovornosti za ustrezno tolmačenje se prepogosto ne zavedajo niti policisti in sodniki, saj niso

ustrezno usposobljeni za kakovostno delo s tolmači. Ne poznajo tolmaških tehnik, ne dovolijo, da se tolmači celotni proces, ali pa tolmaču ne dovolijo vpogleda v gradivo, da bi se pripravil.

EULITA, Evropsko združenje pravnih tolmačov in prevajalcev, ter Univerza Lessius iz Antwerpna sta v okviru evropskega programa za kazensko pravosodje zato oblikovala projekt TRAFUT (Training for the Future), ki naj bi državam olajšal dejansko izvajanje te direktive ter v sklopu delavnic omogočil izmenjavo izkušenj in dobrih praks. V roku enega leta bodo tako potekale štiri regionalne delavnice po vsej EU, prva med njimi je že potekala novembra 2011 v prostorih Pravne fakultete Univerze v Ljubljani. Pri pripravi smo sodelovali Amalija Maček, Sandro Paolucci in Alenka Morel z Oddelka za prevajalstvo Filozofske fakultete, ki je tudi eden od akademskih partnerjev v projektu.

Na delavnico EULITA/Trafut v Ljubljani so bili povabljeni strokovnjaki z različnih področij, ki so povezana z implementacijo direktive: predstavniki Evropske komisije in Sodišča za človekove pravice, zakonodajalci, sodniki, tožilci, odvetniki, sodni tolmači in prevajalci ter predstavniki združenj in akademskih oz. izobraževalnih institucij iz številnih evropskih držav. Zbrane so najprej pozdravili predsednica EULITE, gospa Liese Katschinika, in dekana Filozofske in Pravne fakultete Univerze v Ljubljani, dr. Andrej Černe in dr. Peter Grilc, v imenu Poljske, takratne predsedujoče EU, je pozdravil predstavnik poljskega ministrstva za pravosodje, videosporočilo pa je poslala tudi Viviane Redding, podpredsednica Evropske komisije in komisarka za pravosodje, temeljne pravice in državljanstvo.

Na delavnici smo lahko od predstavnika Generalnega direktorata Evropske komisije za pravosodje, gospoda Maura Mirande, slišali več o izzivih prenosa direktive v nacionalno zakonodajo, to pa so dopolnila pričevanja o izkušnjah, sistemih in registriranih pravnih tolmačov in prevajalcev na Nizozemskem, Poljskem, Švedskem in Norveškem. Poleg tega so bila predstavljena različna usposabljanja in izobraževanja tako za tolmače kot za druge udeležence v postopku, svoje poglede pa so podali tudi predstavniki uporabnikov tolmaških storitev iz pravosodja. Delavnice se je udeležilo 100 udeležencev, ki so v pogovorih med drugim vedno znova potrdili, da je pravica do tolmačenja v sodnem postopku ena izmed človekovih pravic, ki jih država mora zagotavljati.

Amalija Maček in Alenka Morel

AKADEMIK PROF. DR. JANEZ STANONIK, DEVETDESETLETNIK

Domnevam, da ni mnogo znanstvenikov na Slovenskem, ki bi ob tako visokem življenjskem jubileju še zapisali, da končujejo novo študijo. To mi je pred dnevi sporočil naš jubilar, akademik dr. Janez Stanonik, upokojeni redni profesor za anglistiko in amerikanistiko na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dodal je tudi, da v študiji obravnava etimološko povezavo med imeni rek Mislinja, Hudinja in Voglajna ter Celjem. To dejstvo pa nakazuje tudi nekatere temeljne vidike, ki opredeljujejo Stanonikovo življenje in delo.

Janez Stanonik se je rodil 2. januarja 1922 v Slovenj Gradcu, svojo mladost pa je preživel v Celju, kjer je bil njegov oče odvetnik. Ta poklic je bil sprva namenjen tudi jubilarantu, vendar se je po drugi svetovni vojni odločil za študij germanske filologije, ki mu je bil bolj pri srcu. Tematika, o kateri sedaj Stanonik končuje svojo študijo, se navezuje na njegovo mladost kot tudi na njegovo zanimanje za germansko filologijo in priča o njegovi navezanosti na Štajersko. Tam je doživel tudi del vojne

in bil borec 14. divizije. Leta 1945 se je vpisal na študij germanistike na Filozofski fakulteti v Ljubljani in bil štiri leta kasneje izvoljen za asistenta za germansko filologijo pri prof. dr. Jakobu Kelemeni. Ta je leta 1919, ob ustanovitvi univerze v Ljubljani, postal predstojnik na germanistiki in je oddelek vodil vse do svoje smrti, leta 1957. Čeprav je bil Stanonik veliko mlajši od Kelemine in sprva njegov študent, nato pa njegov sodelavec, so se med njima razvile prijateljske vezi. Po podiplomskem študiju na univerzi v Leedsu je Stanonik za temo svoje doktorske disertacije raziskal ostanke srednjeveškega slovstva na Kranjskem in oktobra 1953 doktoriral. Po enoletnem študijskem bivanju na univerzi v Berkeleyju in na Harvardu se je pričel Stanonik v večji meri posvečati tudi ameriški književnosti. Tedaj je tudi razširil snov svojih predavanj od starejše angleške književnosti in angleške romantike na starejšo ameriško književnost. Eden bistvenih rezultatov njegovega bivanja v ZDA je njegova študija *Moby Dick: The Myth and the Symbol* (1962), ki jo še dandanes navajajo ameriški literarni zgodovinarji. V njej je namreč Stanonik dokazal, da so osrednja poglavja omenjenega Melvilovega romana parodija na srednjeveške legende o hvaležnih živalih ter da so v romanu vidni tudi vplivi evropskih književnosti.

V to obdobje segajo tudi prve Stanonikove raziskave o kulturni dejavnosti Slovencev v ZDA. Leta 1981 je jubilarant organiziral v Ljubljani velik mednarodni simpozij o Louisu Adamiču, na katerem so domači in tuji

raziskovalci uvrstili Adamiča med pomembne literarne ustvarjalce in publiciste v ZDA ter hkrati opozorili na njegovo vlogo pri ustvarjanju etničnih književnosti v tej deželi. Nadaljnje Stanonikove raziskave so prinesle mnogo novosti v naše vede in o najstarejših kulturnih dejavnostih Slovencev v ZDA, od konca 17. stoletja pa do leta 1891, ko je pričel izhajati v Chicagu prvi slovenski časopis, *Amerikanski Slovenec*. Stanonik je opozoril na pomembno vlogo za ameriško in tudi za slovensko kulturo, ki so jo imeli slovenski misijonarji v Ameriki, kot so Ivan Ratkaj, Marcus Antonius Kappus, Ferdinand Konšak, Friderik Baraga, Franc Pirc in še nekateri drugi. Med družboslovci je zlasti poznan Andrej Bernard Smolnikar, ki je bil v Ljubljani sošolec Matije Čopa in si je v Ameriki prizadeval za ustanovitev naselbine, ki bi delovala po načelih utopičnega socializma. Stanonik je uspel povezati do tedaj poznane podrobnosti o delu teh misijonarjev s svojimi odkritji, jih postaviti v zgodovinski in socialni okvir ter obenem podati preudarno sodbo o pomenu njihovega delovanja za Slovence v ZDA in v domovini. Razen omenjenih preglednih prispevkov o posameznih ustvarjalcih je Stanonik napisal tudi vrsto razprav, v katerih je gradil svoja spoznanja o njihovem delu na njihovi korespondenci. Te razprave so bile objavljene v reviji *Acta Neophilologica*, ki jo izdaja Filozofska fakulteta in ki jo je leta 1968 ustanovil Stanonik.



Fotografija: Arhiv FF

Osnovni namen je, da bi tudi slovenski znanstveniki, ki se ukvarjajo z zahodnoevropskimi književnostmi, svoje raziskave o tujih književnostih lahko posredovali v njihovih matičnih deželah. Pomen te revije je še posebej viden v tem, da svoje

prispevke o teh književnostih pošiljajo v objavo v naši reviji tudi tuji raziskovalci.

Še posebej so v Stanonikovih raziskavah odmevni prispevki o medkulturnem sodelovanju, o povezavah med slovensko in tujimi



književnostni. Med njegovimi prispevki v *Acti Neophilologici* naj omenim članek o potovanju ameriškega pesnika Henryja Wadswortha Longfellowa skozi Slovenijo leta 1828 in o Longfellowem poznavanju s Smolnikarjem ter na vrsto njegovih prispevkov o življenju in ustvarjanju Marcusa A. Kappusa, prvega slovenskega pesnika v ZDA. Pomembna je tudi Stanonikova raz-

prava o angleškem umetnostnem zgodovinarju in literarnem teoretiku Johnu Ruskinu, še posebej o njegovih pogledih na različne vidike komunikacije med umetnikom, umetniškimi delom in bralcem (AN, 1970). Stanonik je bil tudi med prvimi literarnimi zgodovinarji pri nas, ki so raziskovali življenjsko pot, etnografske in mistične elemente, ki se pojavljajo v romanih

svetovne popotnice, Celjanke Alme Karlin (*Australian Papers*, 1983).

V tovrstnem jubilejnim prikazu seveda ni mogoče predstaviti celotnega Stanonikovega znanstvenega dela, zato naj omenim le nekaj pomembnejših publikacij, v katerih so bili objavljeni njegovi prispevki. To so: *American Studies*, *American Literature*, *Slavistična revija*,

Slovenski etnograf, Slovenski izseljenski koledar, *Sodobnost* in še vrsta drugih zbornikov, v katerih je objavil svoje raziskave. Njegovi prispevki v *Enciklopediji Slovenije*, *Enciklopediji Jugoslavije* in v Slovenskem biografskem leksikonu predstavljajo temeljna dognanja na področju slovenskih študij o anglistiki in amerikanistiki. Stanonikovo članstvo v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti je v veliki meri prav priznanje za njegove raziskave na omenjenih področjih.

bljanski univerzi si je veliko prizadeval tudi za razmah te dejavnosti, ki ne le omogoča slušateljem lažji študij, temveč ki Univerzi v Ljubljani nedvomno daje tudi večjo znanstveno težo. Ob njegovem devetdesetem jubileju mu v imenu številnih generacij slovenskih anglistov, njegovih sodelavcev in prijateljev zlasti želim obilo zdravja, da bi lahko uresničil vse svoje načrte, za katere sam pravi, da jih ima še veliko.

Mirko Jurak

Številna in raznovrstna so bila tudi Stanonikova prizadevanja za razvoj pedagoškega dela na germanistiki. Ob nesreči italijanskega letala, ki se je med drugo svetovno vojno zrušilo na Narodno in univerzitetno knjižnico, kjer je bila tudi germanistična knjižnica, je ta skoraj v celoti zgorela. Predvsem Stanonikova zasluga je, da je bila oddelčna knjižnica v naslednjih desetletjih ne le obnovljena, temveč tudi bistveno dopolnjena. Stanonik je veliko prispeval pri prenovi študijskih programov na anglistiki in amerikanistiki in jih preusmeril v pouk modernega angleškega jezika in književnosti kot tudi v zamatke prevajalske dejavnosti. Uspešno si je prizadeval za povečanje števila predavateljev in lektorjev kot tudi za vzgojo novih univerzitetnih učiteljev za književnost. Njegova odlika je, da je bil vedno pripravljen svoje znanje deliti z diplomanti in doktorandi na anglistiki, amerikanistiki in germanistiki. Nasvete pri reševanju posameznih vprašanj iz humanističnih ved so pogosto iskali pri njem tudi kolegi z drugih področij. Bil je tudi dekan Filozofske fakultete in kot predsednik odbora za tisk na Filozofski fakulteti in na Lju-

“ČE ŽIVIMO JOSTI, TVEG BOMO IZGUBI Z NJO.”

JUAN GOYTISOLO, PESNIK

NA
TEMELJIH
ZNAJANJA

ODDELEK ZA ANGLISTIKO IN AMERIKANISTIKO

Študij angleškega jezika in književnosti usposablja diplomante za poklicno delo na različnih področjih aktivne rabe, raziskovanja in poučevanja angleškega jezika ter književnosti v angleškem jeziku. Slušatelji lahko študirajo anglistiko kot pedagoški ali nepedagoški in kot enopredmetni ali dvopredmetni študijski program.

ODDELEK ZA ARHEOLOGIJO

Študij arheologije je zasnovan celovito in interdisciplinarno ter omogoča kakovostno, mednarodno primerljivo izobrazbo iz vsega sodobnega arheološkega znanja in veščin. Posebna pozornost je namenjena praktičnemu usposabljanju v arheoloških terenskih in laboratorijskih metodah. Teoretski, metodološki in strokovni predmeti arheologije in z njo povezanih ved omogočajo študentom in študentkam vse ključno znanje in veščine za kakovostno strokovno in raziskovalno delo na arheološkem področju.

ODDELEK ZA AZIJSKE IN AFRIŠKE ŠTUDIJE

Osrednji motiv poučevanja in proučevanja na tem oddelku ni le spoznavanje azijskih in afriških kultur, tradicije, jezikov in pisav, temveč s tem predvsem relativizacija lastnih sistemov vrednot in mišljenjskih vzorcev, vezanih na specifično kulturno okolje. Površinsko dojetje »drugačnosti« se lahko prevečkrat izrazi v nezaupanju, le poglobljen in teoretsko podkrepjen uvid v tuje kulture pa omogoča širše razumevanje in sprejemanje družbenih vzorcev delovanja, ki so drugačni od naših.

ODDELEK ZA BIBLIOTEKARSTVO, INFORMACIJSKO ZNANOST IN KNJIGARSTVO

Študij usposablja za delo v vseh tipih organizacij, ki se ukvarjajo s produkcijo, zbiranjem, urejanjem, hrambo in posredovanjem zapisane znanja v vseh oblikah. Študij je namenjen tudi tistim, ki jih zanimajo raziskovanje knjige kot medija ter raziskovalni vidik organizacije znanja. Diplomanti se lahko zaposlijo v knjižnicah, informacijskih centrih, založbah, pa tudi v drugem okolju, kjer je potrebno znanje organizacije informacij.

ODDELEK ZA ETNOLOGIJO IN KULTURNO ANTROPOLOGIJO

Študij etnologije in kulturne antropologije s praktičnimi in teoretskimi pristopi ponuja temeljno seznanitev z različnostjo človeškega življenja. Oddelek že od leta 1940 namenja pozornost domačemu kulturnemu okolju in svetovnim primerjavam in se uvršča ob bok sorodnim oddelkom v Evropi. Študij etnologije in kulturne antropologije zahteva veliko branja in pridobivanja teoretskega in strokovnega znanja, obenem pa ponuja tudi dinamične, uporabne in praktične terenske izkušnje doma in na tujem.

ODDELEK ZA FILOZOFIJO

Filozofija spada med temeljne in ustanovitvene stroke Filozofske fakultete, zdaj pa ima v intelektualnem globusu predvsem vlogo orientacije v svetu. Študij filozofije poteka kompleksno in celostno, na treh stopnjah, pomeni pa tudi srečanje z modrostjo, kar je določena vednost o človeku in svetu, ki se oblikuje v umetnosti, znanosti in tudi religiji (mitologiji). Program Filozofija kulture na novo opredeljuje filozofijo v razmerju do humanističnih in družbenih ved, pa tudi do znanosti, kulture in družbe sploh. Pedagoški program izobražuje učitelje filozofije v gimnazijah in v vseh drugih šolah prve in druge stopnje, kjer nastopajo filozofske vsebine.

ODDELEK ZA GEOGRAFIJO

Geografija je veda, ki proučuje, ugotavlja in razlaga zakone o vzorčni in funkcijski povezanosti pojavov na Zemljinem površju (v prostoru) in njihovi prostorski soodvisnosti. S svojim kompleksnim pojmovanjem pokrajinske stvarnosti je pomemben razlagalec različnih procesov v sodobnem svetu. Oddelek ima tako s svojim pedagoškim in razvejenim znanstvenoraziskovalnim delom pomembno vlogo pri izobraževanju in vzgoji mladih geografov, pri razvijanju novega znanja ter pri njegovem prenosu v prakso.

ODDELEK ZA GERMANISTIKO S SKANDINAVISTIKO IN NEDERLANDISTIKO

Programa germanistike in nemcistike omogočata intenzivno spoznavanje nemškega jezika ter kultur in književnosti nemško govorečih skupnosti. Pester nabor predmetov omogoča usvajanje širokega spektra medkulturnih sporazumevalnih zmožnosti v nemščini. Za pridobitev širših jezikovnih in kulturnih kompetenc ponuja program germanistike poleg nemščine še usposabljanje v drugem germanskem jeziku, v nizozemščini ali švedščini.

ODDELEK ZA KLASIČNO FILOLOGIJO

Oddelek za klasično filologijo spada med ustanovne oddelke Filozofske fakultete. Čeprav se v svoji dejavnosti osredotoča predvsem na filološke raziskave, postaja čedalje opaznejši tudi na drugih sorodnih področjih, kjer je temeljito poznavanje latinskega jezika ter staro- in novogrškega jezika kot tudi antike nasploh nujno potrebno: arheologija, muzeologija, umetnostna zgodovina, zgodovina, jezikoslovje in literarne vede.

ODDELEK ZA MUZIKOLOGIJO

Namen študija je bodočim diplomiranim muzikologom posredovati dovolj širok vpogled v temeljna vprašanja vede o glasbi. Ta segajo od raziskovanja glasbe kot zgodovinskega pojava, vpetega v sočasni politični in kulturni položaj, do vprašanj sistematične muzikologije, ki glasbene pojave opazuje s sociološkega, estetskega, psihološkega in drugih vidikov ter poskuša s tem odkrivati univerzalne zakonitosti glasbe kot dejavnosti in umetnosti.

LE V SEDAN- AMO, DA SE BILI

ODDELEK ZA PREVAJALSTVO

Na prvi stopnji študentje vpisujejo študij Medjezikovnega posredovanja, ki je zanimiv in aktualen preplet jezikovne, kulturološke, književne in prevodoslovne vsebine, s katerim študenti pridobijo tovrstno znanje v slovenščini, angleščini in izbranem tretjem jeziku (francoščini, italijanščini ali nemščini). Študij je najboljša priprava na magistrski študij prevajanja oz. tolmačenja, ki poteka večinoma v specializiranih računalniških in podnaslavljalskih učilnicah ter tolmaških kabinah.

ODDELEK ZA PRIMERJALNO KNJIŽEVNOST IN LITERARNO TEORIJO

Študijski program posreduje študentom znanje iz najširšega področja literarne vede ter jih vpeljuje v temelje komparativistike, literarne zgodovine in literarne teorije. Posebno pozornost namenja razmerju literature skupaj z drugimi umetnostmi, pa tudi problematiki slovenske literature v mednarodnem kontekstu. Študij usposablja za delo z literarnimi besedili, za literarno ali kulturno novinarstvo, uredniško delo, dramaturško delo, literarno kritiko in publicistiko.

ODDELEK ZA PRIMERJANO IN SPLOŠNO JEZIKOSLOVJE

Diplomanti študija usvojijo splošne kompetence humanistično izobraženega intelektualca in posebne kompetence, ki veljajo za temeljna znanja in zmožnosti na področju primerjalnega in splošnega jezikoslovja; zadnje mu omogočajo, da razume, interpretira in kritično ovrednoti literaturo s področja jezikoslovja in jezikoslovij. Usposobljen je za opravljanje raznorodnih nalog v ustanovah, ki se ukvarjajo z raziskavami jezika in starejše zgodovine, v založništvu in kulturnih ustanovah.

ODDELEK ZA PEDAGOGIKO IN ANDRAGOGIKO

Pedagogika in andragogika se ukvarjata s procesi učenja, vzgoje in izobraževanja v vsej njihovi raznolikosti, poseben poudarek pa namenjata razvoju posameznika v procesu družbenih sprememb. Pedagogi in andragogi s svojimi spoznanji odpirajo prostor vzpostavljanju in razvijanju kakovostnih možnosti učenja za preseganje družbene izključenosti, za boljše medkulturno in medgeneracijsko sodelovanje, kritično vrednotenje družbenih razmer, razvijanje skupnosti in spoštovanje individualne raznolikosti v sodobni družbi.

ODDELEK ZA PSIHLOGIJO

Psihologija raziskuje dramatično življenje ljudi v njihovih medsebojnih odnosih in miselne procese, zaradi katerih smo, kar smo. Psihologija ni oporna palica nemočnih, temveč spodbuja njihovo osvajanje življenja. Njen cilj ni manipulacija z drugimi, temveč samostojno, ustvarjalno in odgovorno življenje posameznika in skupnosti. Dodiplomski študijski program je preplet temeljnih teoretičnih vsebin in področij aplikativne psihologije.

ODDELEK ZA ROMANSKE JEZIKE IN KNJIŽEVNOSTI

Današnja romanistika na Univerzi v Ljubljani nadaljuje 90-letno tradicijo spoznavanja romanskih jezikov (francoskega, italijanskega, španskega, romunskega in portugalskega) in književnosti ter bogatih kulturnih izkušenj romanskega sveta v najširšem kontekstu. Študijsko in raziskovalno je usmerjena v sodobne družbene potrebe posredovanja različnega teoretičnega in aplikativnega znanja, povezanega s slovenskim romanističnim izročilom.

ODDELEK ZA SLAVISTIKO

Ob spoznavanju posameznih slovanskih jezikov, literatur in kultur se na oddelku ukvarjamo tudi s proučevanjem odnosov med njimi, raziskujemo vlogo in pomen slovanskih kultur v evropskem in širšem okviru. Na stičišču evropskih kultur želimo spodbujati ustvarjalno komunikacijo, ki bi temeljila na poznavanju in spoštovanju zgodovinskih, družbenih in kulturnih raznovrstnosti ter avtentičnih identitet slovanskega sveta.

ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

Diplomanti pridobijo temeljno znanje in zmožnosti s področja slovenističnega jezikoslovja in literarne vede. Usposobijo se za nadaljnje raziskovanje, poučevanje, publicistično, uredniško delo in druge dejavnosti v družboslovju in humanistiki. Med študijem razvijajo zavest o pomenu slovenskega jezika, literature in kulture v slovenski prostor, nacionalno identiteto in medkulturno vrednotenje, zavest o slovenskem jeziku kot razvitem sodobnem jeziku z izrazno močjo, enakovredno »velikim« svetovnim jezikom.

ODDELEK ZA SOCIOLOGIJO

Študij sociologije je naravnano na pedagoško dejavnost bodočih diplomantov, hkrati pa jim daje temeljno znanje, ki omogoča opravljanje tistih poklicev, kjer je potrebna široka sociološka izobrazba. Študij zajema občo sociologijo in tudi posebne sociologije, skupaj s temeljnim metodološkim znanjem, ki je lastno tem posebnim področjem. Študijski program sociologije kulture pa usposablja bodoče univerzitetne diplomirane sociologe za obvladovanje specifičnega sociološkega znanja kulture in umetnosti.

ODDELEK ZA UMETNOSTNO ZGODOVINO

Umetnostna zgodovina je humanistična veda, ki govori o spomenikih likovne umetnosti, o tem, s kakšnimi zunanji oblikami so bili izraženi, s kakšnimi vsebinami so bili zaznamovani in v kakšnem okolju so nastali. Študijski program usposablja za delo v javnih in zasebnih ustanovah, ki se ukvarjajo s spremljanjem, propagiranjem, raziskovanjem in varovanjem umetnostnih in drugih, zlasti likovnih spomenikov ter za delo v turizmu, pa tudi v protokolu.

ODDELEK ZA ZGODOVINO

Program študija zgodovine oblikuje humanistično in družboslovno široko razgledanega diplomanta. Študentom omogoči, da si pridobijo temeljno zgodovinsko znanje in temeljne veščine znastvenoraziskovalnega dela, ki dosegajo visoke mednarodne standarde. Diplomanti so sposobni analitičnega, kritičnega in poglobljenega pogleda na preteklost, pa tudi prepoznavanja sodobnega političnega in družbenega dogajanja ter njegovega kritičnega vrednotenja.

DR. BREDA CIGOJ – LEBEN – DEVETDESET- LETNICA



Fotografija: arhiv Družina

Ob visokem jubileju dr. Brede Cigoj – Leben se romanistu nehoté prikrađe v spomin modrost, ki pravi, da *la vie universitaire conserve*. Dovolj je pomisliti na znamenitega španskega filologa Ramona Menéndez de Pidal, ki je prav pri devetdesetih letih izdal svojo tehtno študijo (500 strani) o starofrancoski pesnitvi *Chanson de Roland*.

Vendar pa univerzitetna pot naše slavljence ni bila ne lahka ne brez zaprek. Diplomirala je leta 1946 iz italijanskega in francoskega jezika in književnosti. Leto kasneje je

postala asistentka za francosko književnost in leta 1958 je pred komisijo (Stanko Leben (mentor), Stanko Škerlj, Marja Boršnikova) uspešno zagovarjala svojo doktorsko disertacijo *Literarna kritika in estetska ideologija Paula Bourgeta*: doprinos k zgodovini estetskih idej v Franciji.

Potem se je začela trnova pot. Leta 1962 je takratni fakultetni svet zavrnil njeno ponovno izvolitev za asistentko – zaradi ideološke naravnosti, je bilo pojasnjeno – in tako

ji je na Filozofski fakulteti služba prenehala. Po nekajmesečni »brezposelnosti« je delala pogodbeno pri urejanju velikega francosko-slovenskega slovarja, ki ga je pred vojno zasnoval in vodil prof. Fran Šturm (izšli so samo snopiči A-C), a je bilo z njegovo tragično smrtjo delo pretrgano in ga tudi po vojni ni bilo mogoče zastaviti v tistem obsegu, kot si ga je bil prof. Šturm zamislil. Končno pa je bila leta 1967 vendarle izvoljena za docentko za francosko književnost. Situacija za to vejo visokošolskega študija je bila več kot kritična, saj se je že nekaj let

prej upokojil prof. Stanko Leben. Za izvolitev dr. Cigojeve za docentko je bil zaslužen predvsem prof. Anton Grad, takratni dekan FF: na seji fakultetnega sveta je pojasnil, da kakega drugega kandidata z ustrežno znanstveno habilitacijo za francosko književnost pač ni in da bi bilo sicer treba brez kvalificirane nove pedagoške moči to študijsko smer ukiniti, pri vsem tem pa je le treba pomisliti na to, da je bil študij francoskega jezika in književnosti uveden prav na začetku delovanja Filozofske fakultete, torej ob ustanovitvi Univerze v Ljubljani.

Tako je naša slavljenska leta 1967 postala docentka za francosko književnost. Da pa njena univerzitetna pot le ni bila premočrtna, kaže že to, da je stopila v pokoj leta 1982 – kot docentka, torej je v tem nazivu delovala polnih 15 let, kar pač ne more biti običajna praksa.

Svoje znanstveno raziskovanje je dr. Cigoj – Lebenova usmerjala v kritiko estetske misli v francoski književnosti, tako že z disertacijo o estetiki Paula Bourgeta, pritegnili pa so jo zlasti še Henri Becque (*Un critique français trop peu connu* – Henri Becque), Ernest Renan (*Ernest Renan et sa sœur Henriette*) in André Gide (*Les idées d'André Gide sur l'art de la traduction*). Študiji o Becqueu in Gideu sta bili objavljeni v francoskih revijah, tista o Renanu pa v Ljubljani, kakor tudi druge, največ v revijah Filozofske fakultete. V letih po upokojitvi jo je prevzela religiozna književnost (sv. Frančišek Saleški), zlasti pa španska religiozna misel, še posebej san Juan de la Cruz/sveti Janez od Križa, čigar več mističnih del je prevedla z vso tenkočutnostjo in jih približala bralcu s spremnimi besedami.

Za raziskovalca književnosti nobena letnica ne pomeni končne postaje, saj mu znanstveni zagon, da ne rečemo vedoželjnost, zmeraj zastavlja nove probleme. Zato želimo jubilancki še nadaljnjih plodnih let in od nje pričakujemo še kar nekaj tehtnih razprav o problemih v zahodnih romanskih književnostih.

Mitja Skubic

MEDNARODNA KONFERENCA O INDIVIDUALNEM IN KOLEK- TIVNEM BILINGVIZMU



z individualno in kolektivno dvojezičnostjo me je posebej navdušila večjezična izvedba te konference. Prepričan sem, da bodo s tega srečanja izšli pomembni poudarki za nadaljnje raziskovanje bilingvizma, predvsem skozi trajno poimenovanje jezikovnoideološkega konteksta in kolektivne jezikovne zavesti (identitete) kot temeljne determinante učinkovite večjezičnosti, tako osebne kot družbene,« je povedal udeleženec konference izr. prof. dr. Peter Cichon z Univerze na Dunaju.

Slavistična srečanja 2011 so pokazala živost, aktualnost in širino obravnavane teme ter privabila v Ljubljano mednarodno vrhunske strokovnjake s celotne Srednje Evrope. Predavanja, prispevki in razprave, ki so potekale v vseh slovanskih in drugih tujih jezikih pričajo o večjezičnosti kot povsem naravnem družbenem fenomenu. Obenem pa ostaja večjezičnost neizčrpno polje za raziskovanje v prihodnje.

Špela Sevšek Šramel

Med 20. in 22. oktobrom 2011 je na Oddelku za slavistiko potekala mednarodna konferenca z naslovom Individualni in kolektivni bilingvizem, na kateri je sodelovalo več kot 50 raziskovalcev iz Avstrije, Poljske, Slovaške, Italije, Madžarske, Ukrajine, Slovenije idr. Organizatorji so to aktualno temo zasnovali širše, poleg najbolj pogosto raziskanih jezikoslovnih vidikov dvojezičnosti je konferenca ponudila prostor tudi področju prevodoslovja, literarne vede, didaktike in dvojezične vzgoje. Z vidika jezikovne politike in ideologije jezika sta izstopala prispevka prof. dr. P. Cichona in prof. dr. Istvána Lanstyáka. Slednji je predstavil svojo najnovejšo klasifikacijo t. i. jezikovnih problemov in

ideologij. Izpostavljeni temi sta bili tudi preverjanje jezikovne kompetence dvojezičnosti ter vprašanje jezikovne prestižnosti v večjezični družbi in vlogi posameznika in družbe pri ustvarjanju in spreminjanju jezikovne podobe sodobnega sveta.

»Konferenco sem doživel kot intelektualno osvežujočo znanstveno izmenjavo. Poleg širokega nabora prispevkov in poročil o izkušnjah



»ELEKTRO MAHLER« PREDAVANJE DR. FRANCA POLICARDIJA O ELEKTROAKUSTIKI

V četrtek, 15. 12. 2011, je na Oddelku za muzikologijo Filozofske Fakultete Univerze v Ljubljani na povabilo Študentske sekcije Muzikološkega društva potekalo predavanje dr. Franca Policardija na temo elektroakustike. Predavanje se je nanašalo predvsem na problematiko ozvočenja, ki jo je izpostavil lanskoletni otvoritveni koncert Festivala Ljubljana.

Omenjeni koncert je bil pod drobnogledom vseh strokovnjakov in okoli njega so se že pred in tudi po končanem koncertu krožile številne polemike o kakovosti izvajanega dela. Na sporedu je bila Mahlerjeva simfonija Tisočev, ki velja za eno monumentalnih del s konca 19. in začetka 20. stoletja. Zahtevnost dela in njegova kompleksnost sta povzročali vsem sodelujočim velike preglavice. Med njimi je bila najbolj izstopajoča problematika ozvočenje celotnega dogodka. Koncert se je namreč odvil na prostem (prenovljeni Kongresni trg), kar je težavnost izvajalske prakse, poleg enormnega števila nastopajočih, še poglobilo. Izkupiček ob koncu dogodka ni bil enak vložku, saj je zvok, ki je uspel priti do poslušalcev, predal naprej izjemno popačeno sliko Mahlerjeve enkratne stvaritve. Mnenje muzikološke stroke glede samega dogodka in njegove izvedbe je bilo po večini zedinjeno. Zato se je tudi študentom muzikologije zdelo zelo potrebno in primerno, da spregovorimo in se pogovorimo o tej tematiki.

Predavanje se je začelo z razlago elektroakustičnih osnov, ki je bila nujna za razumevanje nadaljnje poteka predavanja. Sledila je predstavitev zahtevnosti snemanja koncertov in zgoščenk umetniške glasbe ter ozvočenje samih prostoro-

rov. Predavatelj nam je predstavil različne izzive in pasti pri snemanju koncertov na prostem in orisal predvideni potek ultimativnega postopka, ki bi na samem koncu pripeljal do zelenega zaključka. Ob zaključku predavanja se je vnela izredno dinamična razprava, v katero so se vključili sodelavci Koprškega radia, tako da je dinamični pogovor potekal na različnih nivojih.

Franc Policardi je na Bolonjski univerzi magistriral iz glasbene tehnologije in doktoriral iz industrijskega strojništva, smer aplikativna fizika. V letih 1985–2002 je v živo snemal prenose koncertov vrhunske kakovosti, med drugim koncerte Dunajskih filharmonikov ter Luciana Pavarotija in prijateljev. Kot snemalec je sodeloval z glasbenimi založbami, kot so Deutsche Harmonia Mundi, Sony in RCA-BMG. Pozneje se je posvetil poglobljenemu študiju prostorske akustike. Trenutno končuje doktorat iz mehanskega strojništva na Univerzi v L'Aquila.

Zaradi obilice znanja, izkušenj in izjemne strokovne usposobljenosti na temo glasbene akustike in še posebej ozvočenja smo bili neizmerno veseli, da se je dr. Policardi odzval našemu vabilu. Za študente muzikologije so poslušanje, premislek in pogovor o izvedbi glasbenih del poglavitnega pomena. Zato so v študijskem »repertoarju« Oddelka za muzikologijo in Študentske sekcije Muzikološkega društva predavanja, ki dopolnjujejo študijski program, še kako pomembna.

Anuša Plesničar in Vesna Venišnik



ZNANSTVENA ZALOŽBA V LETU 2011 IN 2012

V okviru Znanstvene založbe Filozofske fakultete (ZZFF) je v letu 2011, poleg številnih ponatisov, izšlo več kot sedemdeset novih knjižnih naslovov. S tem je ZZFF že več let vodilna znanstvena založba s področja humanistike in družboslovja v Sloveniji, uvršča pa se tudi med največje tovrstne založbe v Srednji Evropi. V založbi izhajajo publikacije, v katerih so predstavljeni najnovejši raziskovalni dosežki humanističnih in družboslovnih ved, ki jih združuje naša fakulteta. Posebno pozornost namenjam tisku univerzitetnih učbenikov, ki so lansko leto dobili novo preobleko in se sedaj skladajo z novo celotno grafično podobo FF, z njimi pa se aktualna znanstvena spoznanja učinkovito vključujejo v študijski proces. Omeniti velja tudi knjižno zbirko Razprave FF, s katero želimo študentom in drugim bralcem omogočiti vpogled v delo raziskovalcev FF, lansko leto pa je, prav tako kot učbeniki, dobila novo, atraktivnejšo in bralcem prijaznejšo grafično podobo.

Uspešni smo bili tudi pri izdajanju znanstvenih periodičnih publikacij. Lani je izšlo 23 novih števil znotraj dvanajstih revij, ki jih izdaja naša založba. Še posebej je potrebno izpostaviti revijo Acta Linguistica Asiatica, ki je začela izhajati prav lansko leto, in sicer v elektronski obliki.

Z lanskim letom se je založbi pridružil tehnični urednik Jure Preglau, ki skrbi za računalniški prelom publikacij in enotno ter usklajeno podobo knjižnih zbirk. S tem lahko na založbi samostojno opravimo večino celotnega založniškega procesa, ki sedaj poteka bolj učinkovito in kakovostno.

Vabimo vas, da si predstavitev publikacij ogledate tudi na naši spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/fakulteta/ZalozbaInKnjigarna/knjigarna/>, kjer lahko v spletni knjigarni knjige prelistate in naročite,

vabljeni pa ste tudi, da se Knjigarni FF pridružite na Facebooku, saj boste na ta način vedno na tekočem s knjižnimi novostmi in dogodki Znanstvene založbe Filozofske fakultete.

Vse publikacije Znanstvene založbe so na voljo v knjigarni Filozofske fakultete, ki poleg tega skrbi tudi za bogato ponudbo humanistične in družboslovne literature drugih založb. Tja se splača pokukati tudi zaradi popustov za študente (Znanstvena založba FF – 25 %, druge slovenske založbe 10–15 %).

Knjigarna FF je postala tradicionalni prostor ustvarjalnih srečanj in kulturnih dogodkov pod skupnim naslovom Besedne postaje. Do novega leta je bilo v okviru Besednih postaj izvedenih vseh 20 načrtovanih dogodkov. V jesenskem času sta največ publike privabila nastop Vlada Kreslina in pogovor pisateljice Svetlane Makarovič s prof. dr. Borisom A. Novakom. Za vse, ki se



dogodkov niste uspeli udeležiti, še vedno ostaja možnost nakupa knjig v knjigarni. Tudi v letu 2012 načrtujemo izvedbo ciklusa pogovorov o knjigah in upamo, da nas bo pri tem še vedno prijazno podpirala Javna agencija za knjigo RS, ki se ji na tem mestu za dosedanje podporo pri vseh projektih zahvaljujemo. Nekateri Besedne postaje si lahko ogledate tudi na spletni strani Videolectures.net.

V letu 2012 poleg bogatega rednega založniškega programa načrtu-

jemo prenovo spletne knjigarne, v mesecu maju pa bomo skupaj s knjigarno FF in Oddelkom za slavistiko organizirali že tretji sejem akademske knjige Liber.ac. K sodelovanju bomo tudi tokrat povabili vse slovenske visokošolske ustanove. Osrednja tema sejma Liber.ac 2012 bodo širše slovanske dežele, pripravljamo pa tudi nekaj atraktivnih novosti.

M. A., M. R., J. P.

KNJIGARNA FF

(OB)ŠTUDIJSKA LITERATURA,
ŠTUDENSKI POPUSTI,
RABLJENE KNJIGE ...

DELOVNI ČAS:

pon.–pet.: 9.00–17.00

Tel.: 01/ 241 11 19

E-pošta: knjigarna@ff.uni-lj.si

fb.me/Knjigarna-FF/



Vlado Kreslin v Knjigarni FF v okviru Besednih postaj

25 %
ŠTUDENSKEGA
POPUSTA NA KNJIGE
ZNANSTVENE
ZALOŽBE FF V KNJIGARNI FF

ZIFF V LETU 2012

V letu 2011 je Znanstvenoraziskovalni inštitut Filozofske fakultete doživel večje kadrovske spremembe. Proti koncu leta 2011 leta se je upokojila vodja inštituta Jadranka Šumi, ki jo je v začetku decembra 2011 nasledil Andrej Prosen.

Prvi odzivi na bližajočo se gospodarsko krizo so se začeli kazati tudi v javnih financah, pri financiranju raziskovalnega dela v okviru institucij, ki se financirajo v večji meri s strani domačega proračuna. Neposredni ukrep je bila kasnitev objave javnega razpisa za temeljne, aplikativne in podoktorske raziskovalne projekte v letu 2011, kar posledično prinaša »prihranek« agenciji za raziskovalni razvoj pri novih projektih za obdobje enega leta. Iz tega lahko tudi grobo izpeljemo napoved, ki bo doletela vse institucije, katere projekti in programi

se pretežno financirajo iz javnih sredstev. Vsi seveda vsak dan poslušamo, kako so težki časi in kako je potrebno vsak pridobljeni evro dvakrat obrniti, preden se ga premišljeno investira, hkrati pa moramo vedeti, da vsaka kriza in s tem bolj transparentno in ekonomsko učinkovito delovanje prinaša tudi pozitivne učinke. Na ZIFF-u se zavedamo, da bo naša naloga učinkovite podpore akademskemu okolju pri prijavih na razpise in pomoč pri izpeljavi vrste drugih projektov v letu 2012 še bolj pomembna in bo zahtevala vso pozornost in pazljivost za večjo uspešnost. S tem se bo povečala ne samo uspešnost pri-

jav, ampak tudi rezultati opravljanega raziskovalnega dela, dosegla se bo večja prepoznavnost izsledkov, večja bo ozaveščenost ljudi in večji bo prispevek k napredku družbe kot celote in humanistične in družboslovne znanosti v Sloveniji in tujini. V napovedih za leto 2012 skušamo ostati previdni. Rezultati razpisa za temeljne, aplikativne in podoktorske raziskovalne projekte bodo znani šele decembra. V teku so številni drugi projektni predlogi zlasti v okvirnih programih EU, strukturnih in kohezijskih skladih in drugih vejah skupne politike, ki jo izvaja evropska komisija.

Ker je pred nami novo finančno obdobje evropskih raziskav, se bo ZIFF v letošnjem letu aktivno vključil v predstavitev programa Obzorja 2020 raziskovalcem na Filozofski fakulteti in na podlagi diskusije oblikoval stališča do predstavljenih izhodišč evropskih institucij. Prav tako se moramo na fakulteti takoj začeti pripravljati na novo finančno shemo, tako da bomo sposobni dosegati sinergijske in finančne koristi pri oblikovanju projektnih predlogov v okviru programov Obzorja 2020.

Ena od pomembnejših nalog, ki nas čaka v bližnji prihodnosti, je tudi poenotenje usmerjanja mladih raziskovalcev, ki delujejo na fakulteti. S tem ne nameravamo vpeljevati nadzornega mehanizma, temveč jim želimo ponuditi usmerjanje, informacije, ki jim bodo služili za učinkovito delo v času raziskovanja in pri iskanju novih priložnosti, ko se ta čas na fakulteti izteče. Naš cilj je obdržati najboljše. Naša naloga pa jim je nuditi okolje, kjer bodo lahko na enem mestu črpali vse potrebne informacije, ki jih bodo potrebovali za odločanje.

V letu 2012 bomo skupaj prevetrili in pospešili organizacijo ZIFF-a, kar pomeni bolj tekoče urejanje zadev, ki so v teku in poenotenje administrativnega dela, kar bo pomenilo lažje delo tako raziskovalcem kot tudi nam. S temo bomo dosegli večji izkoristek in boljše osredotočenost pri podajanju informacij, ki so pomembne za odločanje o pri-

javih na razpise. Naloga ZIFF-a je da misli vnaprej, vnaprej pa lahko mislimo samo z jasno vizijo in izoblikovanimi cilji. Naša vizija in naši cilji so jasno postavljeni – postati najboljše podporno okolje akademskemu in podjetniškemu okolju pri projektne vodenju.

Vabimo vse, ki imajo konstruktivne in kritične predloge, da nam svetujejo, kako postati boljši in uspešnejši, nas opozorijo na probleme in priložnosti, poleg tega pa prislusneje in upoštevajo navodila in predloge za učinkovito in uspešno delo.

Andrej Prosen

TUTORSTVO



TUTORSTVO
NA FILOZOFSKI FAKULTETI
UNIVERZE V LJUBLJANI

Lahko se zaneseš name.
Sem tutor.

Študentsko
in učiteljsko
tutorstvo na
Filozofski
fakulteti



V ZNAMENJU PREVAJANJA: ČEŠKA IN SLOVAŠKA PREVAJALSKA DELAVNICA

2011



Književno prevajanje nedvomno predstavlja pomemben del promocije nacionalne kulture, prisotnost tega področja v okviru študijskih programov pa je, čisto razumljivo, velikokrat obrobna. S prevajalskim delom je bilo zaznamovano letošnje poletje za študente bohemistike in slovakistike.

Septembra je v Izoli potekala že tradicionalna prevajalnica, ki jo organizira Javni sklad za kulturne dejavnosti, na kateri je bila prvič zastopana tudi slovaška književnost. Udeleženci, študenti in absolventi slovakistike, so pod mentorstvom prevajalca Andreja Pleterskega prevajali izbor iz zbirke *Miniromani*. Gre za izredno privlačen in sodoben žanr kratkih besedil, ki so nastala za radijski medij, zato jih odlikuje kratkost, mozaičnost in specifična raba jezika. Besedila avtorjev mlajše in srednje generacije slovaških

avtorjev so bila velik izziv za mlade prevajalce, ki so po mnenju A. Pleterskega izkazali veliko mero analitičnosti in ustvarjalnosti. Prevedena besedila so bila predstavljena na zaključni prireditvi prevajalnice, v načrtu pa je tudi objava prevodov in branje v Društvu slovenskih pisateljev.

Drugo prevajalsko izkušnjo so doživeli študenti bohemistike – mladi prevajalci iz češčine. V dneh 13. in 14. septembra 2011 se je na Katedri za češki jezik in literaturo odvijala dvodnevna prevajalska delavnica, ki je bila na voljo študentom češčine, navdušenim za prevajanje, s svojimi prevodi pa sodelujejo na pripravi Antologije češke poezije 2. polovice 20. stoletja. Kot glavno voditeljico delavnice smo povabili izkušeno prevajalko iz češčine Tatjano Jamnik, nekdanjo lektorico slovenščine na Masarykovi univerzi v Brnu ob pomoči slovakistke in slovenistke Špele Sevšek Šramel ter češke lektorice Jane Šnytové. Študenti in mladi prevajalci so se že v času poletnih počitnic poglobili v češko poezijo in pripravili delovne verzije prevodov. V sproščeni, ampak tudi delovni vzdušju delavnice smo analizirali izvirmike, v razpravah in pogovorih iskali najboljše prevajalsko rešitev in debatirali o možnih variantah v prevodu. Delo naših mladih prevajalcev boste lahko sami ocenili v prihajajo-

či Antologiji moderne češke poezije, ki jo bo spomladi 2012 izdala Znanstvena založba Filozofske fakultete s finančno podporo veleposlaništva Republike Češke v Ljubljani.

Prevajalski natečaj zahodnoslovenskih književnosti, ki ga že šesto leto organiziramo na Oddelku za slavistiko, skozi leta pridobiva na ugledu in razširja svojo dejavnost. Poleg revijalnih objav, literarnih branj in organiziranih pogovorov s prevajalci sta letošnji delavnici pomenili presežek, iz obštedijske dejavnosti je zraslo resno in zavzeto delo, ki bo dobilo svojo knjižno izdajo. Vse to priča o dobri kondiciji kulturnih odnosov med temi državami.

Špela Sevšek Šramel, Jana Šnytová

ŽENSKA KOŠARKARSKA EKIPA FILOZOFSKE FAKULTETE

Po nekajletnem premoru smo se v akademskem letu 2009/2010 zbrala dekleta z željo po igranju košarke v Univerzitetni košarkarski ligi (UKL). Sprva so treningi potekali v Rožni dolini v okviru športne vzgoje. Prvo leto vidnejših rezultatov ni bilo, a volja do igranja in druženja ni izgubila, zato smo se tudi naslednje leto zbrale in se v malo večjem številu spet prijavile na tekmovanje. Z veliko znanja in malo sreče nam je uspelo osvojiti 3. mesto. Premagali sta nas ekipi Ekonomske fakultete (1. mesto) in Fakultete za šport (2. mesto). Z druženjem in tekmovanjem nadaljujemo tudi letos, v še večjem številu kot prvi dve leti. Dobivamo se ob ponedeljkih zvečer v telovadnici SUAŠ, ob ponedeljkih pa sicer poteka tudi tekmovanje UKL v telovadnici Srednje zdravstvene šole Ljubljana.

Letos je v UKL prijavljenih 8 ženskih ekip. Tekme potekajo v skrajšani obliki. Igramo 4-krat po 7 minut, ura pa ves čas teče. Ker so tekme tako kratke, je tudi število doseženih točk bistveno manjše, o zmagi pa pogosto odločajo malenkosti.

Večina naših igralk se je včasih aktivno ukvarjala s košarko, danes pa to počnemo zgolj ljubiteljsko, medtem ko imajo na nekaterih fakultetah kar nekaj igralk, ki redno trenirajo v klubih. Na tekmah nam je s takimi ekipami težko igrati, saj so kondicijsko veliko bolje pripravljene. Upava, da se bomo tudi letos lahko kosale z drugimi ekipami in z veliko dobre volje ter kakšno zmago zaključile tekmovanje.

Poleg naše ekipe pa fakulteto v ekipnih športih zastopajo tudi moška košarkarska, nogometna in futsal ekipa ter ženska in moška odbojkarška ekipa. Vsem tekmovalkam in tekmovalcem želiva veliko zabave in športnih uspehov!

Brina Žagar in Vesna Djurić



NOVOSTI V PONUDBI JEZIKOVNIH TEČAJEV NA FILOZOFSKI FAKULTETI

Na Filozofski fakulteti v študijskem letu 2011/2012 preko 300 udeležencev obiskuje tečaje 13 svetovnih jezikov, ki potekajo v različnih stopnjah.

Vpisi za študijsko leto 2012/2013 se začnejo v septembru, vendar pa lahko že zdaj prispevate k popestritvi našega programa. Poleg češčine, finščine, francoščine, italijanščine, japonščine, kitajščine, korejščine, nemščine, portugalsščine, ruščine, sodobne grščine, španščine in švedščine želimo namreč našo ponudbo v prihodnjem študijskem letu obogatiti tudi z drugimi jeziki. Zaradi tega sprejemamo informativne prijave tudi za jezikovne tečaje, ki zgoraj niso navedeni.

Za informativno prijavo oziroma morebitna vprašanja nam pišite na elektronski naslov stp@ff.uni-lj.si ali pa nas pokličite na tel. št. 01/241-10-09, kjer smo vam na voljo vsak delavnik. Ponudbo tečajev tujih jezikov lahko kadarkoli preverite tudi na naši spletni strani <http://www.ff.uni-lj.si/>.

Vljudno vabljeni.

Služba za tržne programe FF

POROČILO IZ POSVETOVANJA ZBDS 2011

Tridnevno posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev je bienalni dogodek, ki pokaže, kako razgibana je bibliotekarska scena in kako domiselni, iznajdljivi in delavni smo knjižničarji v Sloveniji. Letos ga je od 20.–22. 10. 2011 spet gostil Maribor in mariborsko bibliotekarsko društvo. Prizorišče v City Hotelu je imelo lep pogled na Dravo, no, vsaj v odmorih.

Začelo se je s slovesno otvoritvijo in nagovori. Kulturno sta nas bogatila ansambel KvinTon in Borut Gombač. Uvodne besede so imeli dr. Melita Ambrožič, predsednica ZBDS, predstavnik kulturnega ministrstva g. Školjč, prorektor UM dr. Otto Rimele, dr. Aleš Valič, prorektor UL, nova predsednica IFLA, ga. Ingrid Parent, in podžupan g. Tomaž Kancler. Podrobno so nam predstavili tudi obsežen projekt Maribor – Evropska prestolnica kulture 2012 (EPK – Mitja Čander), kjer sodeluje veliko regijskih knjižnic, kot nam je povedala Alma Čaušević, direktorica projekta. Na splošno je bilo udeležencev manj kot običajno – približno 250 iz vse Slovenije, pogrešali smo celo nekatero direktorje knjižnic, z IZUM-a ni bilo nikogar, v soboto smo opazili le g. Seljaka, dva dneva pa je z nami poslušal predavanja tudi prorektor UL Aleš Valič. Vse tri dni je bila prisotna predsednica IFLE Ingrid Parent, ki je imela tudi uvodno plenarno predavanje: Libraries – a force for change/Knjižnice – gibalno sprememb.

Program je obsegal 30 predavanj, dve okrogli mizi, tri delavnice, pet spremljevalnih dejavnosti in dve predstavitvi 13 sponzorjev. Naj omenimo tudi večerna dogajanja v Lutkovnem gledališču Maribor, kjer so po odlični predstavi Krst pri Savici podelili najvišja stanovska priznanja – Čopove in Kalanove nagrade – ter podelili častno članstvo dolgoletnim zaslužnim

sodelavcem zveze. OHK je bila na kandidaturi za priznanja ponovno neuspešna. Kalanovo nagrado za znanstvene dosežke je dobila Tanja Merčun, mlada raziskovalka na oddelku BINK za svoj mednarodno odmevni – tj. 8-krat citirani članek.

Vodilna tema posvetovanja je bila Knjižnica: odprt prostor za dialog in znanje. Plenarno predavanje ge. Ingrid Parent nas je opomnilo, da so knjižnice lahko gibalno sprememb v svojem okolju in v družbi. Za to morajo zadostiti štirim pogojem: dati možnosti vključevanja vseh družbenih skupin, dopustiti preoblikovanje, raznolikost ter biti fleksibilen, inovativen in sodelovati z drugimi kulturnimi inštitucijami. Knjižnična mreža v Sloveniji še vedno zadosti vsem tem pogojem, na kar smo lahko (še) ponosni. Živa in živahna knjižnica je koncept, ki se razlikuje od tihega, študioznega prostora v preteklosti. V živi knjižnici si npr. lahko sposodite ljudi, ne knjig (predstavitev zanimivih ljudi v slovenskih knjižnicah je pravilo, ne izjema). Predstavila nam je tudi strateški načrt delovanja IFLA v njenem mandatu: poudarjeni bodo programi za promocijo poklica v družbi, promocijo dostopa do digitalnih vsebin tudi za bralce, za pomoč pri reševanju kulturne dediščine, uničene v nesrečah, ter razvoj vodstvenih kadrov. Knjižnice hranijo znanje in modrost preteklih generacij in prispevajo k socialni vključenosti v modernih družbah.

V tem sklopu smo z našpičenimi ušesi poslušali »neknjižničarje«. Izredno zanimiva govornica sta bila Matjaž Kek in Viki Grošelj. Izvajanje Matjaža Keka, nogometnega trenerja, o vodenju tima pa o pogojih za dobro delo in skupinski duh,

ki je ključen pri ekipnih športih, je dodalo nov vidik k razumevanju vodenja. Viki Grošelj pa nam je razložil, kako je voditi odpravo zvezd, izrazitih individualistov, kar alpinisti po definiciji so, in osvajati najvišje vrhove sveta. To je šport na življenje in smrt, kjer je 70 % priprav in 30 % plezanja, največ pa štejeta potrpežljivost in predanost, katerih pomanjkanje je največji problem nove generacije plezalcev. Tomaž Mihelin Ritlop, dobitnik nagrade prizma, nam je živopisno predstavil odnose z javnostmi kot funkcijo vodenja in poudaril nekaj načel tega posla: npr. brez jasne vizije in cilja je vsaka pot prava. In še pomemben poudarek iz njegovega izvajanja: podjetja danes trgujejo z zaupanjem!

Sledila je najbolj živahna razprava srečanja. Vodenje, trženje in PR so očitno problemi, ki tarejo mnoge knjižnice, in potrebujemo veliko izkušenj. Slišali smo tudi nove izraze, npr. 'infica' za knjižnico in 'kekec' za knjižnico z enim knjižničarjem. Prvopristopniki (tisti, ki so se posvetovanja udeležili prvič) pa so poslušali predstavitev ZBDS in IFLA.

Petek je bil dan za tehnologijo in knjižnice kot medij komunikacije s popoldansko temo o inovativnih pobudah v njih. Z najboljšim predavanjem posvetovanja v celoti nas je navdušil dr. David Nicholas s City University London, soavtor knjige Digital consumers: re-shaping the information professions, ki je opozoril, da smo Google generacijo strpali v virtualni svet in pozabili nanjo.

Tam traja eno leto samo sedem tednov. Velike spremembe v knjižnico prinašajo e-knjige in e-mobilne naprave, tako da ne bo mogoče v nedogled delati po stari paradigmi. Branje bo počasi izginilo, nadomestilo ga bo gledanje. Brskanje po knjigah nadomešča odskakovanje in preskakovanje (bouncing and skittering) spletnih mest. Mlada generacija ima rada tako hitro hrano kot tudi hitre in kratke informacije. Knjižničarji moramo poznati vedne ljudi na spletu, kjer tudi ostajamo specialisti, vsaj pri iskanju in dajanju informacij. Ugotavljamo namreč, da uporabniki čedalje bolj izgubljajo občutek za relevantne informacije, imajo pomanjkljive možganske predstave o posameznih temah, zgubljajo občutek za celoto. Vsaj študenti, bodoči intelektualci, morajo razviti kritičnost pri izbiri informacij. Pozorni moramo biti na socialna omrežja, ki so naslednji premik v paradigmi.

Vigdis Moe Skarstein, ravnateljica Narodne knjižnice Norveške, je prav tako razglabljala o tehnologiji – s papirja na tablico ali ne? Podrobno je opisala njihov projekt digitalizacije kulturne dediščine in tudi opozorila na premik paradigme, ki obsega: e-knjige, njihovo dostopnost na spletu, spremembe v strukturi, lastništvu in vlogah NK, tržišče in financiranje, javna sredstva in predpise. Za e-knjige so razvili t. i. razširjeno kolektivno licenco, ki je v Evropi problematična, kjer so najpomembnejše individualne pravice avtorjev. Na Norveškem je uspel dogovor med NK in založniki, nosilci avtorskih pravic, izdali so Belo knjigo o digitalizaciji. Prihodnost prinaša raztapljanje struktur, nove poslovne modele, odgovornost na nacionalni ravni in nov pravni okvir.

Sklop Knjižnice kot medij komunikacije so oblikovali dr. Tanja Oblak Črnič z bralnimi navadami in informacijsko (ne)močjo interneta, energični Miro Pušnik, ki hodi v visokošolsko knjižnico za zabavo, jo ima za družabni prostor, Simona Resman, ki vidi knjižnico za družine, Maja Miklič, ki uporablja šolsko knjižnico in IKT v njej, Tanja Tuma in Tjaša Urankar, založnici, ki hočeta prodati knjige najstnikom, najmanj beročemu delu populacije, s projektom Knjigajmo migajmo.

Inovativne pobude so prispevali mag. Anamarija Rožič z ekipo v projektu Splošne knjižnice za zdravje občanov, Ivan Kanič s predstavitvijo Slovenskega besedilnega korpusa bibliotekarstva, dr. Luka Šušteršič s slovensko spletno stranjo o odprtem dostopu do e-virov, Alenka Blatnik z Matijo Brumnom z novim vmesnikom EODISE za enoten dostop, Srečko Bončina pa z novim iskalnikom NUK mEga.

Nekaj novega je bilo mreženje, no, druženje in različni ogledi. In vijočno. In svečano. In športno.

Odmevna okrogla miza šolskih knjižničarjev o knjižničarjih med cenzuro, priporočilnimi seznamami in etiko je potekala v petek popoldne, v soboto pa okrogla miza Desetletje izzivov v knjižničarstvu, ki jo je pripravila Sekcija za izobraževanje in kadre.

Z izzivi knjižničarstvu se je soočila tudi dr. Eva Kodrič Dačić, ko je iskala razlike med bibliotekarskimi deklaracijami in prakso, mag. Damjana Tizaj, ki je prikazala slovenske knjižnice v številkah, mag. Gorazd Vodeb pa je prikazal značilnosti razvoja slovenskih splošnih knjižnic, mag. Jelka Gazvoda je pretresla desetletje priložnosti za splošne knjižnice, ki jim ga je dal novi zakon, mag. Majda Steinbuch pa je umestila šolsko knjižničarstvo v dva sistema in probleme, nastale v tem okviru, dr. Melita Ambrožič in Damjana Vovk sta evalvirali visokošolske knjižnice v luči novih standardov, dr. Primož Južnič je govoril o izobraževanju knjižničarjev glede na izzive in realnost bolonjske reforme, mag. Sabina Fras Popovič, nova predsednica ZBDS, pa je prenesla branje na plažo, da se je soočila s spremembami knjižničarske zakonodaje.

Za zaključek sta potekali dve delavnici, ABC uporabniških raziskav in Stilska preobrazba za knjižničarke/je z modno oblikovalko in stilistko Barbaro Košir. Na delavnici smo slišali nekaj o slogu, ravneh in konceptih oblačenja, izvedeli smo, kdo je ženska s slogom, in dobili ključ za nakup oblačil. Nato pa sta sodelujoči kolegici knjižničarki na lastni koži doživeli stilsko preobrazbo. Navdušili so nas slovenski oblikovalci, katerih oblačila je stilistka v preobrazbi uporabila. Žal se je že mudilo na zaključno prireditev, ki je tudi potekala v znamenju mode. Kolegice/knjižničarke iz UKM so nam pripravile prvovrstno presečenje, saj so ustvarile kolekcijo oblačil iz odpisanega gradiva (časopisja), ki je vse, ki smo vztrajali do konca posvetovanja, naravnost navdušila. Posvetovanje z bogato vsebino, odlično organizacijo, veselim druženjem, le kaj bi si človek še želel? Najti čas za prebiranje zbornika, ki smo ga prejeli na posvetovanju.

Hedvika Pavlica Kolman in Kristina Pegan Vičič

TRETJA HIMALAJSKA ODPRAVA UNIVERZE V LJUBLJANI, NANGA PARBAT 8125 M, 2011

Alpinistično-raziskovalna odprava na najbolj zahodno ležeči osem-tisočak Nanga Parbat poleti 2011 je bila že tretja himalajska odprava Univerze v Ljubljani, večina članic in članov odprave (vodja: doc. dr. Irena Mrak, Filozofska fakulteta, red. prof. dr. Stojan Burnik, Fakulteta za šport, namestnik vodje, članice in člani: Mojca Švajger, diplomantka Fakultete za upravo, Viki Grošelj, diplomant Fakultete za šport, Nika Radjenović, diplomantka Fakultete za šport), pa je povezana z našo osrednjo znanstveno ustanovo bodisi kot zaposleni ali pa diplomanti ene od fakultet.

Osrednji cilj odprave je bil vzpon v klasičnem, himalajskem slogu po Kinshoferjevi smeri v Diamirski steni Nanga Parbata (8125 m), poleg alpinističnih ciljev pa so bili pomembni tudi raziskovalni. Dr. Stojan Burnik se je osredotočil na vpliv vremenskih pogojev na mehanske lastnosti plezalnih vrvi, dr. Irena Mrak pa sem nadaljevala že nekaj let trajajočo raziskavo o razvoju in pomenu gorskega turizma za sonaravni regionalni razvoj province Baltistan. Oba visokošolska sodelavca znanstvenoraziskovalno in strokovno delujeta na področju gornišstva in geografije gora in sva v procesu bolonjske prenovе študijskih programov nosilca predmeta Geografija gorskih območij, ki ga v Sloveniji do sedaj še ni bilo. Tovrstne odprave tako predstavljajo priložnost nadgradnje siceršnjega raziskovalnega dela in kakovostno dopolnjujejo pedagoške vsebine s področja, ki je tudi sicer vpeto v temeljne vrednote Slovk in Slovencev.





Odpravi sta se tokrat pridružila še znani hrvaški himalajec Stipe Božič, ki je skupaj z Viki Grošljem snemal dokumentarni film o Nanga Parbatu, in pa nemški plezalec Sepp Stiller, ki je pogosto član tudi slovenskih himalajskih odprav. Iz Ljubljane smo odpotovali 15. 7. 2011 in 24. 7. pod diamirskim ostencem gore postavili bazni tabor na višini 4250 m. Do 10. 8. smo opravili nekaj raziskovalnih in aklimatizacijskih vzponov v sami steni ter na okoliških vrhovih. Tega dne so štirje člani zaradi slabih in nevarnih razmer na gori odpravo zapustili in odpotovali domov, Viki Grošelj, Mojca Švajger in Irena Mrak pa smo ocenili, da zaradi slabih snežnih razmer (malo snega) in posledično velike nevarnosti padajočega kamenja vzpon na goro na klasičen način, to je opremljanje gore s postavljanjem taborov in fiksiranjem vrvi, ni mogoče. Edina možnost je bil poskus vzpona v hitrem in lahkem alpskem slogu. Tako sva se z Mojco Švajger 17. 8. ob izboljšanju vremena lotili vzpona in v sedmih dneh uspeli preplezati Diamirsko steno ter zaključiti najino »Slovensko« smer na robu stene, na nadmorski višini 7590 m. Na vrh gore zaradi slabih razmer in prihajajočega poslabšanja vremena nisva uspeli stopiti, sva pa na robu stene uspeli vzeti vzorce kamnin, ki sem jih obljubila francoskim kolegom iz laboratorija CEREGE v Franciji, s katerimi imamo vzpostavljeno že nekajletno bilateralno sodelovanje. Slednji bodo ugotavljali proizvodnjo kozmičnih nuklidov na velikih nadmorskih višinah, kar bo pripomoglo pri izboljšanju ene od metod absolutne datacije, ki so vse bolj pomembne zlasti pri geomorfoloških raziskavah.

O samem vzponu je Viki Grošelj zapisal: »Gre za absolutno največji slovenski ženski dosežek v Himalaji vseh časov in za enega največjih v svetu, verjetno celo za največjega. Steno sta preplezali v čistem alpskem slogu, povsem v skladu z najmodernejšo vizijo vrhunskega plezanja v Himalaji. Prikazali sta osupljivo vztrajnost, odločnost in neverjeten pogum, saj jima je bilo jasno, da nad višino 4700 m v steni ne moreta pričakovati kakršnekoli pomoči. Vseh devet dni sta bili v orjaški steni povsem sami. Dokaj dobro poznam in spremljam vrhun-

ske himalajske dosežke, a kot se spomnim, kaj podobnega do danes ni uspelo nobeni ženski navezi ali solo plezalki na svetu. Čeprav je to izjemen uspeh predvsem za Mojco in Ireno, pa se ga lahko veselijo tudi Univerza v Ljubljani, pod katere okriljem smo delovali na gori, Planinska zveza Slovenije in slovenski vrhunski alpinizem, vsa Slovenija in seveda svetovna ženska plezalna elita. Tak dosežek je vedno velika spodbuda za nova dviganja meje mogočega.« Vzpon je ocenil tudi Reinhold Messner in nama v svoji čestitki zapisal: »The summit isn't that important. The adventure counts. Eight bivouacs in such a dangerous face is more than a few summits on all the prepared normal ways on the 8000m peaks.«

Naj se ob koncu za vso podporo odpravi posebej zahvalim rektorju Univerze v Ljubljani, red. prof. dr. Stanislavu Pejovniku, ter še posebej sedaj že bivšemu dekanu Filozofske fakultete red. prof. dr. Valentinu Buciku.

Irena Mrak

ZAHODNOSLOVANSKI BOŽIČNI VEČER

2011

V četrtek, 15. decembra 2011, se je v našem drugem domu na Tobačni 5 v Ljubljani odvil tradicionalni Zahodnoslovanski božični večer. Naša enka je tudi tokrat pokala po šivih in poleg študentov in profesorjev gostila še druge eminentne goste.

Najprej je praznično razpoložene obiskovalce nagovoril doc. dr. Nikolaj Jež. Z lepimi besedami in željami za še eno uspešno leto na našem oddelku so nas pozdravili tudi češki veleposlanik Petr Voznica, poljski veleposlanik Cezary Król ter slovaška veleposlanica Marianna Oravcová.

Sledila je slavnostna razglasitev zmagovalcev prevajalskega natečaja. Pri prevajanju češke proze se je najbolj izkazala Barbara Šinkovec Kutin, drugo mesto je zasedla Nina Kupic, tretje pa Bojana Petković. Glavno nagrado za prevod iz poljskega jezika je dobila Staša Pavlovič, drugo Staša Guček, tretjo pa Anže Strehar. Za prevod iz slovaškega jezika si je prvo nagrado prislužila Jera Grahek, druga je bila Maja Ilič, tretja pa Sabina Dizdarevič.

Dobitnici prvih dveh nagrad sta na študijski izmenjavi, zato sta svoja prevoda prebrala dobitnika tretjih nagrad.

Nato je prišel na vrsto dolgo pričakovani del, ki pa je bil malo bolj sproščene narave. Najprej so na odru pristali slovakisti z zelo duhovitim dialogom Na letisku ter interpretacijo pesmi Biele Vianoce Miroslava Válka.



Sledili so bohemisti s pevsko točko ter nogavice trgajočo igro o stereotipih o Čehih.

Zadnji so na oder priplavali »Krapci« – emigranti s Poljske, ki so do solz nasmejali občinstvo ter poleg dobre volje širili tudi krapjo gripo. Nasvet: cepite se!

Nato je sledil nastop Klemna Piska, ki je dokazal, da ni le dober pesnik in prevajalec, ampak tudi izvrsten vokalist in kitarist. Božični večer se je zaključil s pesmijo Tiha noč v vseh štirih jezikih, k čarobnemu božičnemu vzdušju pa je prispevalo tudi slastno pecivo ter žlahtna kapljica.

Katja Butala in Nastja Gračnar



Fotografija: Maria Magdalena Nowakowska

PRIZNANJE ODLIČNOSTI ZA CELOSTNO GRAFIČNO PODOBO FILOZOFSKE FAKULTETE TER ZA GLASILO GLASOFFIL

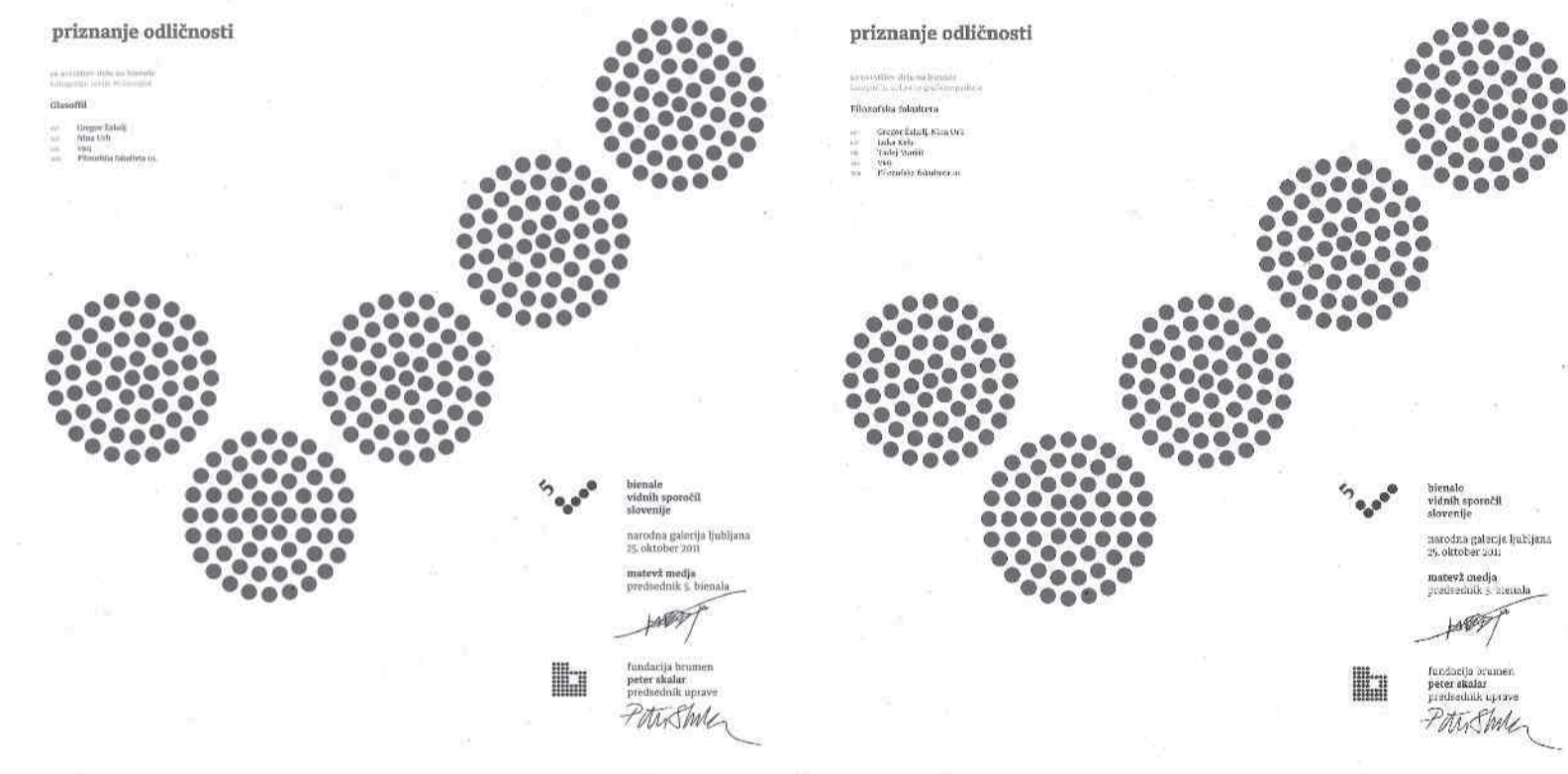
V Narodni galeriji so 25. oktobra 2011 pod okriljem Fundacije Brumen odprli razstavo 5. bienala vidnih sporočil Slovenije z naborom najboljših dosežkov s področja oblikovanja vidnih sporočil v zadnjih dveh letih.

Izmed 416 prijavljenih je komisija domačih strokovnjakov izbrala 232 del. Najboljša dela v posameznih kategorijah so bila nagrajena z Brumnovimi nagradami, ki so jih podelili na uvodni slovesnosti.

Priznanje odličnosti si je prislužila celostna grafična podoba Filozofske fakultete, katere kreativni avtor je podjetje VBG.

Poleg nove celostne grafične podobe FF si je priznanje odličnosti prislužilo tudi glasilo Filozofske fakultete GlasoFFil.

Vojko Gorjanc



Univerza v Ljubljani je najboljša univerza v Sloveniji, kar dokazuje zadnje rangiranje mednarodne spletne lestvice univerz na svetu Webometrics (<http://www.webometrics.info/>), ki je Univerzo v Ljubljani uvrstila na 81. mesto. Za Univerzo v Ljubljani je to do sedaj najboljša uvrstitev na tej lestvici in je v primerjavi z lanskim letom napredovala za 126 mest.

Univerza v Mariboru se je uvrstila na 614. mesto, Univerza na Primorskem na 1465., Univerza v Novi Gorici pa na 5423. mesto.

V evropskem merilu je Univerza v Ljubljani na 13. mestu (Univerza na Dunaju na 10. mestu, vodi pa še vedno Univerza v Cambridgeu), v primerjavi z univerzami držav srednje in vzhodne Evrope pa na prvem mestu; prehitela je Masarykovo univerzo (Češka) in Karlovo univerzo iz Prage (Češka).

(vir: spletna stran Univerze v Ljubljani)

UNIVERZA V LJUBLJANI PRVA MED UNIVERZAMI V CENTRALNI IN VZHODNI EVROPI

DOGODKI

PODELITEV ODLIKOVANJ REPUBLIKE FRANCIJE ZA DOSEŽKE NA PODROČJU ZNANOSTI IZOBRAŽEVANJA IN KULTURE

Doc. dr. Meta Lah in lekt. dr. Jacqueline Oven z Oddelka za romanske jezike in književnosti sta 28. septembra 2011 prejeli odlikovanje republike Francije za dosežke na področju znanosti, izobraževanja in kulture. Odlikovanje »Vitez akademskih palm« jima je izročila francoska veleposlanica v Sloveniji, Nicole Michelangeli.

SPREJEM BRUCK IN BRUCEV

V torek, 4. oktobra 2011, je po posameznih oddelkih potekal sprejem brucev v začetku študijskega leta 2011/2012.



80-LETNICA RED. PROF. DR. MARTINE OROŽEN IN 85-LETNICA AKAD. PROF. DR. JOŽETA TOPORIŠIČA



Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Filozofska fakulteta Univerze v Mariboru sta 12. oktobra 2011 pripravila novinarsko konferenco ob izidu monografije Globinska moč besede: red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici.

20. 1. je v počastitev 80-letnice red. prof. dr. Martine Orožen in 85-letnice akad. prof. dr. Jožeta Toporišiča potekal mednarodni znanstveni simpozij JEZIKOVNO IN JEZIKOSLOVNO DELO O. MARKA POHLINA (1735–1801):

Novi pogledi na filološko zapuščino začetnika slovenskega knjižnega preroda, ki ga je pripravil Oddelek za slovenistiko Filozofske fakultete.

PODELITEV ŠTUDENSKIH PREŠERNOVIH NAGRAD FILOZOFSKE FAKULTETE ZA LETO 2011

1. decembra 2011 je v Zbornični dvorani Univerze v Ljubljani potekala slavnostna podelitev študentskih Prešernovih nagrad Filozofske fakultete v Ljubljani.

Za svoja diplomska dela je študentske Prešernove nagrade Filozofske fakultete prejelo 22 študentov:



Jaroslav Obu (Oddelek za geografijo), Sabina Zorčič (Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje, Oddelek za klasično filologijo), Domen Krvin (Oddelek za slavistiko), Polona Miklavc (Oddelek za muzikologijo), Alenka Di Battista (Oddelek za umetnostno zgodovino in Oddelek za zgodovino), Petra Mrakič (Oddelek za umetnostno zgodovino in Fakulteta za družbene vede (smer novinarstvo), Simon Černe (Oddelek za anglistiko in amerikanistiko), Maja Lavrič (Oddelek za arheologijo), Adrijana Biba Starman (Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo), Jaka Ortar (Oddelek za geografijo), Kristina Silaj (Oddelek za slavistiko), Katja Lihtenvalner (Oddelek za pedagogiko in andragogiko), Urban Šrmpf (Oddelek za prevajalstvo), Andrej Lovšin (Oddelek za prevajalstvo), Žiga Pirnat (Oddelek za primerjalno in splošno jezikoslovje, Oddelek za slavistiko), Iva Toni (Oddelek za psihologijo), Simona Gomboc (Oddelek za psihologijo), Simon Brezovar (Oddelek za psihologijo), Alja Lah (Oddelek za psihologijo), Mihael Šorli (Oddelek za romanske jezike in književnosti), Rok Dovjak (Oddelek za slovenistiko) in Vesna Kobal (Oddelek za sociologijo).

Program sta popestrila vrhunska glasbenika Boštjan Gombač (klarinet, piščali, glas, pojoča žaga, zvočila) in Janez Dovč (harmonika).



SIMPOZIJ OB 90. OBLETNICI ROJSTVA DUŠANA PIRJEVCA

Od 29. do 30. novembra 2011 je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani potekal Simpozij ob 90. obletnici rojstva Dušana Pirjevca, na katerem je bil predstavljen tudi zbornik o Pirjevcu.

RED. PROF. DR. BRANKA KALENIĆ RAMŠAK PREJELA VISOKO ODLIKOVANJE

Veleposlaništvo Španije v Ljubljani je 17. novembra 2011 v rezidenčni veleposlaništva Španije ob praznovanju 30. obletnice ustanovitve Kateder za španski jezik in književnost na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani podelilo odlikovanje reda Izabele Katoliške predstojnici Oddelka za romanske jezike in književnosti ter vodji Katedre za špansko književnost red. prof. dr. Branki Kalenić Ramšak. Odlikovanje je bilo red. prof. dr. Branki Kalenić Ramšak podeljeno za njeno izjemno delo in predanost ter njen prispevek k povečanju prisotnosti španskega jezika in kulture v Sloveniji.



BOŽIČNI KONCERT ŠTUDENSKEGA PEVSKEGA ZBORA FILOZOFSKE FAKULTETE



V decembru je Študentski pevski zbor Filozofske fakultete pod vodstvom Tjaše Ribizel pripravil božični koncert. Na koncertu so predstavili program, ki je obsegal delo prvih

mesecev novega študijskega leta. Program je obsegal božične skladbe v treh jezikih, in sicer v slovenskem, švedskem in angleškem. Skladbe so od pričetka do konca nastopa postale živahnije. Poslušalci so navdušenje nad koncertom izkazovali z glasnim ploskanjem; tako so skladbe z dodanim ritmičnim pulzom izvajalcev in poslušalcev pospremile vse zbrane v praznični čas.

PODELITEV PRIZNANJ FF

Filozofska Fakulteta vsako leto podeljuje priznanja za posebne dosežke in priznanje za življenjsko delo svojim redno zaposlenim delavcem in študentom. Za leto 2011 so priznanja Filozofske fakultete prejeli:

- red. prof. dr. Drago Žagar – priznanje za življenjsko delo,

- red. prof. dr. Valentin Bucik – priznanje za strokovno delo,

- knjižnica Oddelka za slovenistiko in Oddelka za slavistiko – priznanje za strokovno delo,

- lektorica japonologije, mag. Kristina Hmeljak Sangawa – priznanje za pedagoško delo,

- delovna skupina za izvedbo Sejma akademske knjige Liber.ac – priznanje za strokovno delo.

Zaslužni člani delovne skupine za izvedbo Sejma akademske knjige Liber.ac so: prodekan izr. prof. dr. Vojko Gorjanc, prodekanja študentka Maja Peharc, vodja projekta, izr. prof. dr. Martin Germ, red. prof. dr. Branka Kalenić Ramšak, asist. dr. Barbara Pihler, ga. Maja Avsenik, g. Matevž Rudolf, ga. Kristina Zajc in g. Tomaž Flis.